

Šilutės rajono savivaldybė ir seniūnija

Nuo XVI a. dabartinėje Šilutės miesto teritorijoje greta viena kitos kūrėsi gyvenvietės: Šilokarčema, Verdainė, Žibai, vėliau Barzdūnai, Cintjoniškiai. Jų istorija susipynusi su dabartinio miesto praeitimi. Pirklys Jurgis Talatas (Georg Tallat) 1511 m. prie judraus prekybinio kelio iš Tilžės (Sovietsko) į Mėmelį (Klaipėdą) pusiaukelėje pastatė smuklę „Šilokarčema“. Šioje vietoje išaugo taip pat pavadintas miestas (vok. Heydekrug). XIX amžiuje jis tapo apskrities centru, antruoju Klaipėdos krašto miestu, o 1923 m. sausio mėn. pavadintas Šilute. 1941 m. Šilutei suteiktos miesto teisės.

Šilutės miesto kelias į laisvę, kaip ir visoje Lietuvoje, prasidėjo 1988 m. Tų metų rugpjūčio 25 d. Šilutėje įvykusiame steigiamajame susirinkime buvo išrinkta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Šilutės iniciatyvinė grupė, kur vėliau daugelis jos narių buvo išrinkti į vietos valdžios institucijas.

Nuo 1990 m. Šilutės mieste veikė įstatymo leidžiamosios valdžios institucija – Šilutės miesto taryba, su pirmininku ir įstatymo vykdomosios valdžios institucija – Šilutės meru. Nuo 1995 m. Šilutės mieste valdžios pagrindinės institucijos tapo Savivaldybė su atstovaujama – Taryba ir vykdomąja – Administracijos direktoriaus – struktūromis. Pirmuoju Tarybos pirmininku buvo V. Šopis. Į Savivaldybės tarybą šiuo metu renkami 25 (su meru) nariai. Nuo 2015 m. šilutiškiai merą renka tiesiogiai. Pirmasis tiesiogiai išrinktas meras Vytautas Laurinaitis Šilutės Hugo Šojaus dvaro menėje visų 24 Tarybos narių ir visuomenės, žiniasklaidos atstovų akivaizdoje 2015-07-23 prisiekė gerbti ir vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai atlikti visas Savivaldybės tarybos nario pareigas ir susilaikyti nuo veiksmų, pažeidžiančių gyventojų teises ir viešuosius interesus, padedant Dievui. Šilutės rajono savivaldybės merais yra buvę: Šarūnas Laužikas, Algirdas Balčytis, Arvydas Jakas, Virgilijus Pozingis ir Daiva Žebelienė.

Savivaldybė turi patvirtinusi savo herbą, vėliavą ir Šilutės krašto simbolį – žuvį. Savo herbus ir vėliavas taip pat turi visos 11 Savivaldybės seniūnijų. Savivaldybėje yra įkurtos 77 seniūnaitijos. Šilutės mieste, 7 miesteliuose ir 288 kaimuose gyvenamąją vietą yra deklaravę per 46 tūkst. gyventojų. Savivaldybės bendras plotas yra 1714 km², o Šilutės seniūnijos – per 13 km². Savivaldybės centre, Šilutėje ir jos seniūnijoje savo gyvenamąją vietą turi deklaravę per 23 tūkst. gyventojų. Seniūnijoje įkurtos 8 seniūnaitijos.

Šilutės rajono savivaldybės bendruomenė už Europai reikšmingą veiklą yra apdovanota Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Garbės diplomu (2006), Garbės vėliava (2009) ir Garbės ženklu (2011).

Savivaldybė aktyviai plėtoja tarptautinio bendradarbiavimo ryšius ir yra pasirašiusi sutartis su Vokietijos Emericho miestu, Švedijos Ljungby savivaldybe, Danijos Nakskovo miestu, Lenkijos Varšuva–Bielany savivaldybe, Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Dūma, Slavsko miesto administracija, Lenkijos Ostrudos savivaldybe, Lenkijos Gdanski Pruszc gmina, Lenkijos Gdansko poviatiu, Turkijos Alanijos, Latvijos Saldus, Italijos Cittaducale, Švedijos Vellinge, Ukrainos Skadovskio miesto, Ispanijos Pikasento savivaldybėmis. Šilutės krašto bendruomenės partneriai yra Lietuvos Mokslų Akademijos, kitų universitetų, kolegijų mokslininkai ir studentai.

Savivaldybė yra pasirašiusi tarptautinį Merų paktą (2009 m.), kurio pagrindu aktyviai vykdo Klimato kaitos programą ir įgyvendina Tvariosios energetikos veiksmų planą, siekdama sumažinti CO₂ kiekį atmosferoje. Už aplinkos tausojimą bendruomenei 2010 m. įteikta „Europos burė“.

Šilutė – vandenu kraštas, kuriame žmonės, prisitaikę prie unikalios ir pretenzingos gamtos, saugo ją, gyvena, mokosi, plėtoja verslą, žemdirbystę, žvejybą ir turizmą. Kraštas garsėja potvyniais, apseminčiais didelėmis teritorijomis ir atskiriančiais kai kurias gyvenvietes, namus nuo sausumos susisiekimu kelių. Vanduo ir potvyniai – regiono savitumas, pritraukiantis smalsuolius pasigrožėti jais. Nemuno deltos regioninis parkas 2009 m. pripažintas patraukliausia turizmo vieta Lietuvoje ir Europoje. Keliaudami per Šilutės krašto seniūnijas susipažinkime su jomis.

Gardamo seniūnija

Gardamas – sena Lamatos žemės gyvenvietė. Jau 1305 m. paminėtas Gardamo valsčius. Nuo 1562 m. valakų surašymo aktuose minima Gardamo vaitystė su jai priklausiančiais kaimais.

Gardamo seniūniją sudaro seniūnijos centras Gardamo miestelis, Šylių gyvenvietė ir 38 kaimai, iš kurių viename nėra gyventojų. Seniūnijoje – per 1800 gyventojų. Įsikūrusios keturios kaimo

bendruomenės: Gardame – „Tenenys“, Šyliuose „Švylys“, Ramučiuose – „Navata“, Bliūdsukiuose – „Želvesys“. Seniūnija suskirstyta į 6 seniūnaitijas: Gardamo, Šylių, Ramučių, Žakainių, Bliūdsukių ir Meškinės.

Prie Tenenio upės Ramučiuose ir prie Šusties upės Šyliuose tyvuliuoja gražūs tvenkiniai. Žakainių piliakalnis įrašytas į Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių registrą.

Šiuo metu seniūnijoje veikia trys bibliotekos, trys mišrių prekių parduotuvės, paštas, kredito unijos kasa, medicinos punktas, individualios įmonės: gyvulių skerdykla, veterinarijos klinika, lentpjūvė, kirpykla. Veikia Žemaičių Naumiesčio vaikų darželio-mokyklos Šylių skyrius ir Žemaičių Naumiesčio gimnazijos Gardamo progimnazija.

Pirmoji Gardamo bažnyčia pastatyta 1706 m., o 1932 m. pastatyta dabartinė Šv. Roko bažnyčia. Gardamo bažnyčios pašonėje, šlaite yra Lurdo imitacija. Ramučiuose tebestovi 1929 m. pastatyta evangelikų liuteronų bažnyčia. Joje yra tarnavęs žymus kultūros veikėjas, kunigas Vilius Gaigalaitis.

Per Gardamą ejo knygnešių kelias. Draudžiamą lietuvišką spaudą 1864-1904 m. Gardamo apylinkėse platino knygnešiai Juozas Freitakas, kunigas Pranas Grigaliūnas ir kiti. 2007 m. Gardamo miestelio centre atidengtas „Mažvydo – knygos kelio“ stogastulpis (autorius Vytautas Bliūdžius). Kultūros srityje aktyviai tebedirba iš šių vietų kilę Algirdas Žemaitaitis, Vytautas Gocentas ir pedagogas lituanistas, keleto knygų autorius Anatolijus Žibaitis. Šio krašto šviesuoliais buvo pedagogai Vaclovas Žibaitis, Vladas Nausėdas. 2001 m. Laukstėnų kaime, prie kelio Švėkšna – Gardamas – Žemaičių Naumiestis, atidengtas paminklinis akmuo Martynui Mažvydui. Manoma, kad čia gali būti jo gimtinė.

Juknaičių seniūnija

Pirmą kartą Juknaičiai paminėti 1540 m. duoklių sąrašuose. Tai, kad apylinkėse gyventa jau seniai, liudija Alkos kalnas (alkakalnis) ant kurio buvusi baltų šventvietė. Ši vieta yra aukščiausia Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje (apie 33 m virš jūros lygio).

Juknaičių seniūnija užima 159,7 kv. km. teritoriją, kurioje yra 26 kaimai. Beveik ketvirtis (apie 23 proc.) visos seniūnijos teritorijos priklauso Nemuno deltos regioniniam parkui. Seniūnijoje gyvena apie 2700 gyventojų, veikia dvi mokyklos, ambulatorija, privatus medicinos centras, paštas, du psichoterapiniai-reabilitaciniai centrai, vaikų lopšelis-darželis, parduotuvės ir kitos įstaigos. Seniūnijoje žemdirbyste užsiima apie 120 ūkininkų.

Juknaičiai išsiskiria gražiai sutvarkyta teritorija, gausybe giraičių, pastatytomis žymių menininkų Stanislovo Kuzmos, Gedimino Karaliaus, Algio Lankelio skulptūromis, dailininkės Angelinos Banytės sukurtais nuostabiais gobelenais, kultūros namuose įrengtais Konstantino Šatūno vitražais. Juknaičiai didžiuojasi kraštovaizdžio architektų Alfonso ir Rūtos Kiškių suprojektuota ir apželdinta aplinka, nemažai pastatų suprojektavo kiti žymūs architektai. Gyvenvietė dėl savo unikalumo įrašyta (2009 m.) į Kultūros vertybių registrą kaip architektūrinis-urbanistinis draustinis.

Didžiausią indėlį į Juknaičių plėtrą ir puoselėjimą įnešė Juknaičių seniūnijos garbės pilietis Zigmantas Dokšas, o į kultūrą – šokių grupių vadovė, garbės pilietė Loreta Margarita Černeckienė. Juknaičiai 2016 m. buvo paskelbti Lietuvos mažąja kultūros sostine.

Juknaičiuose gimė žymus vokiečių tapytojas, grafikas Horstas Skodlerakas, Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas Edvardas Simaitis.

Seniūnijoje aktyviai veikia asociacija „Juknaičių bendruomenė“, Jaunimo klubas ir kitos nevyriausybinės visuomeninės organizacijos. Kasmet rengiami valstybinių ir atmintinų dienų paminėjimai, bendruomenės tradicinės šventės: Kalėdinės eglutės įžiebimas, Velykėlės, „Visada jauni“, „Vasaros palydėtuvės su žirgais“, Užgavėnės, Baltų diena, Advento vakaronė.

Katyčių seniūnija

Legenda byloja, kad XV a. pradžioje šioje vietovėje siautėjęs baidis maras. Po maro atvykėliai radę tik vieną gyvą būtybę – katę su šešiais katyčiais. Tad vietovę ir pavadinę Katyčiais.

Katyčių seniūnijoje (įkurtoje 1995 m.), kurios centras yra Katyčių miestelis, yra 16 kaimų. Iš viso seniūnijoje gyvena per 1100 gyventojų, įsteigtos 3 seniūnaitijos. Per seniūniją teka Šyšos, Veižo ir Kamonos upės.

Katyčiuose didelį pėdsaką paliko Mažosios Lietuvos visuomenės ir politikos veikėjas, giesmių

kūrėjas Kristupas Lekšas (1872-1941), poetas Salys Šemerys (Šmerauskas) išleidęs rinktinę „Granata krūtinė“, vokiečių rašytojas Alfredas Brustas (1891-1934), vaikystėje su tėvais gyveno Katyčiuose, išleidęs romaną „Prarasta žemė“, kunigas Vilius Gaigalaitis. Netoli Katyčių, Versmininkuose gimė Jurgis Margys (1879-1942) – Klaipėdos krašto visuomenės veikėjas ir politikas, jaunimo draugijos „Vainikas“ Katyčiuose raštininkas.

Seniūnijoje gausu lankytinų objektų: Katyčių turgaus aikštė su prekybos eile, senasis mokyklos pastatas ir istorinis koplytstulpis, Akmeniškių piliakalnis, buvusios Stubrių mokyklos architektūrinis kompleksas (1910 m.), Katyčių evangelikų liuteronų bažnyčia su šventoriuje esančiomis kapinėmis, 1912 m. statytas malūnas, 26 senosios evangelikų liuteronų kapinės, sirenos bokštas, stogastulpis išnykusiems ir esamiems seniūnijos kaimams, du riboženkliai, Katyčių katalikų maldos namų varpinė, Vandos ir Algimanto Valaičių sodyboje įkurtas sendaikčių muziejus, Katyčių bendruomenės namuose kuriamas kačių muziejus. Katyčių pagrindinėje mokykloje įkurtas muziejus, kuriame kaupiama medžiaga apie seniūniją, jos gyventojų buitį, mokyklos istoriją.

Aktyvios ir kūrybingos Katyčių ir Stubrių bendruomenės.

Kintų seniūnija

Kintai ėmė kurtis XVI a., kur 1540 m. minima Blazio Kinto sodyba Ventės apylinkėse.

Šiandien Kintai – seniūnijos centras, įsikūręs Kuršių marių pakrantėje. Į šiaurę nuo miestelio driekiasi 800 ha Kintų miškas. Į pietryčius nuo Kintų yra Nemuno deltos regioninis parkas, o į šiaurę – botanikos draustinis. Šiuo metu 25 Kintų seniūnijos kaimuose gyvena per 1700 gyventojų.

Kintų seniūnija unikali savo kraštovaizdžiu, kultūros ir architektūros paveldo objektais. Gamtos apsuptyje įdomiai ir prasmingai laisvalaikį praleis kiekvienas – tiek mėgstantis ramų, tiek aktyvų poilsį.

Atvykę čia galite aplankyti ne vieną įdomų objektą. Didžioji tuja – žymiausias gamtos paminklas. Manoma, kad iš Šiaurės Amerikos atvežtas medis, pasodintas dar XX a. pradžioje. Tai didžiausias šios rūšies medis Lietuvoje ir antras pagal dydį Europoje. Marių pakrantėje aplankykite prieplauką ir Kintų paplūdimį. Pastarajame įrengtas apžvalgos bokštas, nuo kurio atsiveria Kuršių marių panorama. Paplūdimys – tikras rojus poilsiautojams su vaikais. Vasaromis šioje vietoje vanduo sekus ir šiltas. Vėjuotomis dienomis čia įsikuria Jėgos aitvarų mokykla.

Sekmadieniais ir tarptautinio Kintų muzikos festivalio renginių metu įdomu aplankyti architektūros paminklą, apipintą legendomis 1705 m. statytą Kintų evangelikų liuteronų Didžiąją bažnyčią, kurioje dabar įsikūrusi Romos katalikų Kintų Nukryžiuotojo Jėzaus bažnyčia ir Kintų evangelikų liuteronų Mažąją bažnyčią.

Išsamią informaciją apie miestelyje ir apylinkėse siūlomas pramogas, paslaugas bei kelionės maršrutus rasite Kintų Vydūno kultūros centre, įsikūrusiame architektūrinio paminklo ansamblyje, pastatytame 1705 m. Čia 1888-1892 m. gyveno ir mokytojavo filosofas bei rašytojas, kultūros veikėjas Vilhelmas Storostas (Vydūnas). Muižės dvare gyveno etnografas Ernstas Vilhelmas Berbomas. Lankomas Vydūno muziejus, Kuršmarių vėtrungių ekspozicija, Vaikų dailės mokykla, Emalio meno galerija.

Kintų seniūnijai priklauso Minijos (Mingės) kaimas, įsikūręs Minijos upės žemupyje, Nemuno deltos regioniniame parke. Tai Lietuvos Venecija, nes vietoj pagrindinės gatvės teka Minijos upė. Iš vadinamosios Lietuvos Venecijos vandens transportu lengvai ir greitai pasieksite Rusnę, Ventę, Kuršių neriją.

Į pietus nuo Ventės plyti pusiasalis – Ventės ragas, pro kurį driekiasi Baltijos jūrų paukščių migracijos kelias, vedantis į Europos pietus, atogrąžas ir net pietinę Afriką. Ventės raga stovi seniausias iš septynių Lietuvoje esančių švyturių, veikia paukščių žiedavimo stotis ir lankytojų centras.

Susipažinti su Aukštumos aukštapelke, jai būdingomis retomis ir nykstančiomis augalų bei gyvūnų rūšimis galima keliaujant pažintiniu Aukštumos taku. Aukštumos aukštapelkėje aptiktos europinės svarbos buveinės, kurias būtina tausoti bei išsaugoti. Vokiečių botanikas Karlas Vėberis visapusiškai ištyrė šią aukštapelkę ir 1902 m. išleido pirmą pasaulyje pelkėtyros knygą-monografiją „Vegetation und Entstehung des Hochmoors von Augstumal“, kuri 2002 m. buvo išversta į anglų kalbą ir pakartotinai išleista pavadinimu „C.A. Weber and the Raised Bog of Augstumal“ („K.A. Vėberis ir Aukštumos aukštapelkė“).

Labai aktyvios ir kūrybingos Kintų bei Ventės ir Šturmu bendruomenės.

Rusnės seniūnija

Rusnė – viena seniausių Mažosios Lietuvos gyvenviečių, istoriniuose dokumentuose minima XIV a., šiandien – pasienio miestelis, tipiškas Mažosios Lietuvos kultūros paveldo atspindys. Istorinė Rusnės miestelio dalis nuo seno saugoma valstybės.

Rusnės seniūnija įkurta 1995 m., o 2009 m. įsteigtos 3 seniūnaitijos: Pakalnės, Rusnės ir Šyškrantės. Rusnės miestelio herbe (patvirtintas 2015 m.) vaizduojama žvejų valtis su trimis burėmis ir vėtrungės ornamentu (dailininkas E. Bražas).

Rusnės saloje, turinčioje 1600 gyventojų, yra paštas, pagrindinė ir specialioji mokykla, viešosios bibliotekos filialas, Salos etnokultūros ir informacinis centras, Nemuno deltos regioninio parko lankytojų centras, pirminės sveikatos priežiūros, centras, vaistinė, etnografinė sodyba-muziejus, 3 parduotuvės. Rusnėje veikia puikus restoranas.

Rusnėje veikia 15 kaimo turizmo sodybų, žemės ūkio bendrovė, medienos apdirbimo įmonė, 4 žuvies rūryklės, turinčios Tautinio paveldo sertifikatus, žuvies apdirbimo įmonė, Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijos Žuvivaisos skyriaus Rusnės poskyris.

Rusnės sala – samplovinė lyguma, Nemuno deltos dalis tarp Atmatos, Skirvytės ir Kuršių marių, kurios plotas apie 47 km². Yra 5 kaimai: Vorusnė, Pakalnė, Šyškrantė, Skirvytė ir Uostadvaris. Salos kraštovaizdį kuria vanduo, įvairiapusis susipynusių upių, senų upės vagų, pelkių ir liūnų žaismas. Salos vandens režimas reguliuojamas polderiais ir vandens kėlimo stotimis. Žmonės saloje nuo seno vertėsi medienos perdirbimu, upių laivyba žvejyba, žemdirbyste, daržininkyste, nendrių pjovimu.

Šiandien Rusnės salos unikalų kraštovaizdį, gamtos vertybes, kultūros paveldą saugo Nemuno deltos regioninio parko statusas.

Besilankančius Rusnėje traukia kultūros paveldo objektai: Rusnės evangelikų liuteronų bažnyčia (1809), Petersono tilto liekanos (1914), buvęs Skirvytėlės kaimas – respublikinės reikšmės architektūros paminklas (XVI a. pab.), senosios kapinės (XVI-XVII a.), Uostadvaris, kuriame buvo Kuverto dvaras, šaltiniuose minimas dar 1766 m. Uostadvaryje pastatyta ir pirmoji Lietuvoje vandens kėlimo stotis (1907 m.) – technikos ir architektūros paminklas bei Uostadvario švyturys (1873-1876 m.). Rusnės miestelyje 1997 m. įkurta Kazio Banio etnografinė sodyba muziejus. Rusnėje gimė vokiečių rašytoja Charlotte Keyser.

Rusnėje susikūrusios trys bendruomenės. Populiariausios tradicinės Laivininkų ir Šaktarpio šventės. Organizuojamos įvairios edukacinės stovyklos, parodos, muzikiniai vakarai ir kiti įdomūs renginiai. Nuo 2004 m. organizuojama klotimo teatrų šventė – „Nendrynų raganėlė“, ne pirmus metus skaičiuojantis meninis projektas „Muzikuojanti Rusnės sala“ bei tarptautiniai dailininkų plenerai.

Saugų seniūnija

Saugų seniūnijos teritorija nuo seniausių laikų priklausė Lamatai, Kryžiuočių ordinui, Prūsijai. Ją valdžiusios yra ir Švedija, ir Prancūzija. Iki XVIII a. pradžios Saugų seniūnijos teritorija buvo lietuviška. Po maro epidemijos (1711 m.) ir rusų okupacijos (1763 m.) atvyko daug vokiečių.

Saugų seniūnijos plotas – 172 km², žemės ūkio naudmenų apie 11 000 ha, yra 33 kaimai, kur gyvena per 3600 gyventojų. Trečdalis seniūnijos teritorijos potvynių metu užliejama.

Saugų seniūnijoje yra išlikusio istorinio bei architektūrinio paveldo. XIX-XX a. pirmoje pusėje Saugų kraštas išsiskyrė malūnų įvairove – vėjų malūnai Berciškių (Mantvyduose net du), vandens malūnai (Aisėnų, Norkaičių), garinis malūnas Vilkyčiuose, motoriniai – Saugose, Žemaitkiemyje. Buvo plytinių, lentpjūvių, kalvių, užieigų.

Saugų seniūnijoje yra išlikusio istorinio bei architektūrinio paveldo. Užsukus į Saugas pirmiausia akį traukia prie krašto kelio Klaipėda-Šilutė dvi viena prie kitos stovinčios bažnyčios. Viena – neogotikinė Saugų evangelikų liuteronų bažnyčia – stačiakampė, sumūryta iš raudonų plytų su nedideliu bokšteliu, aukšta masyvi, statyta 1853–1857 m. Kita – Saugų šv. Kazimiero katalikų bažnyčia įkurdinta 1947 m. evangelikų liuteronų bažnyčios šventoriuje esančioje koplyčioje. Ji žema, tinkuoto mūro, stačiakampio plano, vidus neįvairus. Įrengti trys altoriai.

Saugų globos namų pastatai, kurie statyti 1891, 1902, 1912 m., Saugų malūnas-lentpjūvė (1908 m.) ir jo technologinė įranga su išlikusiais autentiškais švediškais ir vokiškais gateriais bei vagonėliais ir autentiška malūno technologine įranga, kuri statybai tuo metu buvo atgabenta traukiniu iš Vokietijos. Dar vienas istorinis objektas – yra Kukorų geležinkelio stotis ir namas

aptarnaujančiam personalui. Šio kaimo oficiali istorija prasidėjo nuo 1540 m. mokesčių rinkimo knygoje rasto užrašo „Bartel Kucker“.

Saugų gyvenvietės centre yra pastatyta skulptūra „Tautos kančiai atminti“ (1990 m., skulptorius Julius Vertulis). Vilkyčių gyvenvietėje bendruomenės iniciatyva pastatytas paminklinis akmuo su vilkiukų skulptūromis (2011 m., autorius kalvis Darius Vilius).

Verta pamatyti Stankaičių tiltą per Veiviržą (1930 m.) ir Sakūčių tiltą per Miniją (1886-1891 m.), aplankyti Stankaičių piliakalnį (kt. pavadinimai Pabūtkaonis arba Pabutkaonis) ir Sakūčių piliakalnį (dar vadinamą Raganų ar Čiūtelių kalnu).

Per seniūnijos teritoriją teka Minijos, Veiviržo, Tenenio, Aisės upės, kurios savo vaizdingomis pakrantėmis traukia ne tik žvejus. Seniūnijoje yra Veiviržo kraštovaizdžio, Veiviržo ichtiologinis draustinis, Begėdžių botaninis, Minijos ichtiologinis draustiniai.

Saugų seniūnijose susikūrusios bendruomenės, bendradarbiaudamos su Saugų J. Mikšo ir Vilkyčių pagrindinėmis mokyklomis, organizuoja puikias šventes ir renginius.

Virkytų kaime gimė Jurgis Mikšas, „Aušros“ – pirmojo Didžiajai Lietuvai skirto spausdinto mėnesinio visuomeninio politinio ir literatūrinio žurnalo lietuvių kalba, redaktorius ir leidėjas.

Švėkšnos seniūnija

Švėkšna vienas iš išpūdingiausių Vakarų Lietuvos miestelių, kuri tikrai verta aplankyti, nes miestelio gyvenimas formavosi veikiamas 4 dvarų įtakos: Švėkšnos, Vilkėno, Stemplių, Gedminaičių.

Seniūnijos teritoriją sudaro Švėkšnos miestelis ir 59 kaimai, juose gyvena per 3400 gyventojų. Seniūnija suskirstyta į 9 seniūnaitijas. Spaudos draudimo metais Švėkšnoje veikė nemažai knygnešių, kuriuos tam darbui subūrė gydytojas Juozapas Rugis. Švėkšnos kapinėse palaidotas rašytojas Simonas Stanevičius, kuris 12 metų gyveno ir kūrė Stemplių dvare. Stemplėse gimė Lietuvos Nepriklausomybės Akto (Vasario 16-tosios) signataras prelatas Kazimieras Steponas Šaulys, kuriam 2017 m. rugsėjo mėnesį Švėkšnoje pastatytas išpūdingas paminklas.

Miestelyje veikia Klaipėdos jūrininkų ligoninės Švėkšnos departamentas, „Saulės“ gimnazija, ugdymo centras „Diemedis“, vaikų lopšelis-darželis, pirminės sveikatos priežiūros centras, Šilutės muziejaus filialas.

Švėkšna – miestelis, garsėjantis aukščiausia rajone (65 m.) dvibokšte, raudonų plytų neogotikine šv. Jokūbo bažnyčia, kurios grakštus siluetas matomas iš tolo. Klasicizmo stiliaus vartai veda į XIX a. įkurtą grafų Pliaterių parką su puikiomis alėjomis, retais medžiais, Genovaitės vila, tvenkiniais ir mažąja architektūra, „Saulės“ laikrodžiu, viaduku virš kelio, kuris jungia bažnyčią su parku. Taip pat miestelyje veikia 1867 m. pastatyta evangelikų bažnyčia. Miestelio aikštėje išlikusi žydų maldos namai-sinagoga.

Patrauklus ne tik miestelio centras. Apylinkėse taip pat gausu lankomų vietų: Inkakliuose Lurdo grotos imitacija su Marijos statula, Pavilnučio kaime paminklas Tautos aukų įamžinimui Lietuvos vardo tūkstantmečio proga, Vilkų Kampo kaime didysis „Ašvos“ akmuo, bandonijų ir armonikų muziejus, Vilkėno dvaras, vyndario Česlovo sodyba Žagatpurviuose.

Seniūnijoje veikia trys kaimo bendruomenės: Stemplių kaimo bendruomenė „Gimtinė“, Inkaklių kaimo bendruomenė „Ašva“, asociacija „Švėkšnos bendruomenės centras“. Kiekvienais metais, liepos mėnesį, miestelyje vyksta tradicinė Švėkšnos dvaro šventė, kurios metu apdovanojami gražiausių sodybų šeiminkai, įteikiama „Šv. Jokūbo“ nominacija už nuopelnus kultūros, meno, švietimo, bendruomenės veikloje. Spalį vyksta moliūgų žibintų šventė „Mes už šviesą“.

Usėnų seniūnija

Usėnų seniūnija yra Šilutės rajono savivaldybės pietuose, Mažosios Lietuvos dalyje. Nemuno upė seniūniją skiria nuo Kaliningrado srities (Rusijos Federacijos). Pasienio ruožui priklauso Galzdonų, Karceviškių, Užpelkių ir Veržininkų kaimai.

Usėnų seniūnija įkurta 1995 m., kurios teritorijoje yra 18 kaimų, padalintų į 2 seniūnaitijas ir kuriose gyvena apie 1300 gyventojų, daugumos jų pagrindinė veikla – žemės ūkis.

Pravažiuojant Usėnus, akį patraukia 1976 m. pastatytas memorialinis Verpsčių ansamblis, kuri sudaro 12 ažuolo skulptūrų, skirtų 1944 m. vykusio Antrojo pasaulinio karo kautynių atminimui.

Usėnų seniūnijoje yra 23 senosios evangelikų liuteronų kapinės. Pavyzdinčiai prižiūrimose ir iki

šiول veikiančiose Kavolių kapinėse auga valstybės saugomas gamtos paminklas – didžiulis ąžuolas, turintis apie 1000 metų. Dar vienas seniūnijos pasididžiavimas – 27 m. aukščio ir 5,25 m. apimties 300 metų senumo Stremenių ąžuolas, kuris auga Stremenių kapinėse.

Seniūniją supantis Kavolių miškas kviečia pakeliauti istoriniu keliu, kuriuo 1807 m. sausį iš Karaliaučiaus į Klaipėdą keliavo Prūsijos karalienė Luizė.

Seniūnijos pakraščiu teka ne tik didžiausia Lietuvos upė Nemunas, bet ir kelios mažesnės: Veižas, Šyša, Leitė. Unikaliu akmenų „tiltu“ (brasta) per Nemuno senvagę galima patekti į Galzdonų salą – tikrą gamtos karaliją. Salą pamėgę įvairių rūšių gyvūnai ir paukščiai. Vaizdingos Nemuno pakrantės, užliejamos pavasarinių potvynių, bei Galzdonų botaninis ir Pleinės termologiniai draustiniai kviečia pailsėti, pažvejoti, pagrybauti.

Usėnuose 1982 m. atidarytoje vidurinėje, o 2001 m. reorganizuotoje į pagrindinę mokyklą mokosi apie 120 mokinių. Veikia priešmokyklinio ugdymo grupė, o 2015 m. įsteigtą ikimokyklinio ugdymo grupę nuolat lanko apie 20 vaikučių.

Seniūnijoje veikia medicinos centras su bendrosios praktikos gydytoju, kredito unijos kasa, F. Bajoraičio viešosios bibliotekos filialas, paštas, maldos namai, degalinė, 4 parduotuvės, kavinė, žolinių, kombinuotųjų pašarų gamyba ir prekyba besiverčianti bendrovė.

Naujai suremontuotuose bendruomenės namuose nuolat repetuoja ir savo pasirodymais džiugina Usėnų etnografinio teatro artistai, moterų vokalinio ansamblio „Smiltė“ dainininkės.

Usėnų seniūnijos bendruomenė, kartu su kitomis seniūnijoje veikiančiomis organizacijomis, organizuoja jau tradicija tapusius renginius: Lietuvos valstybės atkūrimo paminėjimą, Užgavėnes, Adventą, Motinos dienos paminėjimą, Mindaugo karūnavimo, vasaros ir sporto šventes.

Vainuto seniūnija

Vainuto seniūnija nuo Šilutės yra 30 km, respublikinių kelių Šilutė-Šilalė ir Šilutė-Tauragė sankryžoje. Seniūnijoje yra 14 kaimų, kuriuose gyvena per 2200 gyventojų, įkurtos 7 seniūnaitijos.

Vainuto seniūnijoje gimė, gyveno ar kūrė šie žymūs žmonės: aušrininkas-poetas J.Miliauskas-Milevskis (Miglovara) iš Galnės kaimo, kompozitorius Zigmąs Venckus iš Vainuto, buvęs ansamblio „Lietuva“ vadovas Pranas Budrius iš Gorainių kaimo, poetas Albinas Kakta iš Dargiškės kaimo, konstruktorius-lakūnas Vladas Kengsaila iš Bikavėnų kaimo. Vainute 1853 m. raštininko padėjėju dirbo Lietuvos poetas, kalbininkas, Seinų vyskupas, romantinės poemos „Anykščių šilelis“ autorius Antanas Baranauskas.

Seniūnijoje verta išvysti Vainuto šv. Jono Krikštytojo bažnyčią, kurios šventoriuje pastatytas koplytstulpis, skirtas bažnyčios 400 metų jubiliejui, Atgimimo ąžuolyną, Lazduonėnų piliakalnį. Pro Bikavėnų kaimą tekančia Jūros upe galima paplaukioti baidarėmis turistine – pažintine trasa. Įdomu aplankyti Balčių kaime įkurtą Vytauto ir Angelės Raukčių margučių muziejų, poetui Silvestrui Valiūnui atminti skirtą koplytstulpį Aušbikavio kaime, Pajūriškių kaime – šv. Roko koplyčią, Bikavėnų kaime – Senųjų kaimo tradicijų kultūros centro muziejų.

Vainuto miestelyje yra puikus tvenkinys, renovuota Vainuto gimnazija, piemenėlio skulptūra, skirta Vainuto 500 metų bei bažnyčios ir mokyklos 400 metų sukakčiai paminėti, paminklas savanoriams atminti, kuriamas parkas.

Seniūnijos teritorijoje aktyviai veikia keturios bendruomenės, sporto klubas, neįgaliųjų ir ūkininkų draugijos. Kasmet organizuojama Oninių šventė Gorainiuose, „Grajikit, Bikavos žiogeliai“ Bikavėnuose, Vasaros šventė Balčių kaime ir Joninių šventė Vainuto miestelyje.

Žemaičių Naumiesčio seniūnija

Žemaičių Naumiesčio seniūnija – viena iš didžiausių Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų. Seniūnijoje yra 35 kaimai, iš kurių didžiausi yra Degučiai, Sugintai, Vanagiai, Kadagiškiai. Žemaičių Naumiesčio seniūnijoje gyvena per 3300 gyventojų. Seniūnijos centras Žemaičių Naumiestis – senas Žemaitijos pasienio miestelis, įsikūręs trijų upelių – Šusties, Vanagio ir Lendros – santakos slėnyje.

Beveik Žemaičių Naumiesčio centre esantis Vanagių piliakalnis (Žaliasis kalnas) datuojamas I tūkstantmečiu prieš Kristų. Tai didžiausias piliakalnis tarp Minijos ir Veiviržo, Jūros ir Nemuno upių.

Miestelis didžiuojasi 0,5 km ilgio netaisyklingos trikampės formos aikšte, grįsta akmenimis. Joje kiekvieną penktadienį vyksta turgūs. Iš ketverių buvusių maldos namų Žemaičių Naumiestyje išlikusios ir veikia dvi bažnyčios: katalikų šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia ir evangelikų liuteronų bažnyčia.

Miestelio centre galima apžiūrėti Šilutės Hugo Šojaus muziejaus Žemaičių Naumiesčio filialo ekspoziciją. Jo fonduose yra sukaupta per 20 tūkst. eksponatų.

Į vakarus nuo Žemaičių Naumiesčio miestelio yra Degučių kaimas. Jis garsėja Šv. Vincento Ferero bažnyčia – respublikinės reikšmės architektūros paminklu. Trikampis bažnyčios pastato planas neįprastas ir siejamas su Švč. Trejybės simboliu.

Seniūnijoje yra šie paminkai: „Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės“, memorialas Tėvynės kančioms atminti, stogastulpis, skirtas M. Mažvydo ir pirmosios lietuviškos knygos atminimui, Vanagių piliakalnio papėdėje atidengtas paminklinis akmuo, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti ir 2010 m. atidengtas paminklas Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejui paminėti.

Nuostabiame gamtos kampelyje, apsuptame medžių žalumos ir vandens ramybės, Šusties slėnyje įrengtas tvenkinys, vasarą sutraukiantis būrius poilsiautojų.

Veiklios Žemaičių Naumiesčio ir Degučių bendruomenės, kasmet organizuojama rudens darbų pabaigtuvių – Mykolinių (Dagotuvių) – šventė. Ir skubama iš visų pasviečių prie sugrįžimo versmės, ieškodami pažįstamų akių, seniai matytų veidų. O, kaip gera juos sutikti čia, Žemaičių Naumiestyje!

Tarsi didelę ir gražią šeimą mus vienija bendrumo jausmas. Čia mūsų namai, čia – džiaugsmo upeliai, čia – liūdesio krantas, čia uostai likimų...

Romualdas Eglinskas ir
seniūnijų pateikta informacija